

Посібник з досвіду роботи
вчителя української мови та літератури
спеціалізованої школи №64 м.Києва

Юшко Оксани Володимирівни

**«Розвиток пізнавальної активності здобувачів
освіти технологіями інноваційного навчання»**

Київ

2020

ЗМІСТ

1. Вступ	3-4
2. Основна частина	6 - 20
2.1. Теоретичний розділ	5 - 9
2.2. Практичний розділ	9 - 22
3. Висновки	24 - 25
4. Список використаних джерел	26

1. Вступ

Нинішня школа має впроваджувати в освітній процес засоби і методики, які допоможуть здобувачам розкривати свою особистість. Критерієм успішності дитини нині стає не стільки результативність у вивченні загальноосвітніх предметів, скільки ставлення до можливостей власного пізнання й перетворення самого себе.

Сучасна школа повинна допомогти дітям відчувати себе впевненими на ринку праці, вміти адаптуватися до соціальних змін і криз у суспільстві, бути психологічно стійкими, розвивати здатність до самоорганізації.

Традиційна методика викладання сьогодні зазнає істотних змін, оскільки частина освітнього процесу може відбуватися дистанційно або в змішаному форматі. Крім того, вчитель уже не є людиною, яка дає знання, він більше виконує роль провідника до знань. Тому підходи до вивчення рідної мови та літератури і засоби навчання мають обиратися таким чином, щоб стимулювати школярів до виконання активної творчої діяльності – мовленнєвої, розумової, інтелектуальної, емоційної, естетичної, моральної, духовної. Отже, розвиток пізнавальної активності здобувачів освіти – пріоритет при організації освітнього процесу.

Сучасні діти мають вільний доступ до гаджетів, інтернету, тому це покоління, яке зростає разом з діджиталізацією життя. Відтак, інноваційне навчання є одним із перспективних видів навчання, тому що воно створює умови для творчої самореалізації здобувачів освіти, підвищує мотивацію для отримання знань, сприяє розвитку їх інтелектуальних здібностей. Учні набувають досвіду вирішення реальних проблем з огляду на майбутнє самостійне життя, які проєктують у навчанні. Самостійний пошук інформації, бажання виконувати це, розвиток критичного мислення має лягти в основу сучасного уроку.

Актуальність проблеми визначається сучасними запитами та потребами суспільства, полягає у формуванні такої мовної особистості, яка є носієм мови і вільно володіє лінгвістичними знаннями та високим рівнем комунікативних умінь і навичок, дбає про красу і розвиток власного мовлення, особистості, готової до саморозвитку і активної творчої діяльності.

З кожним роком збільшується впровадження інноваційних методик, нових освітніх проєктів, навчальних курсів і освітніх програм. Завдяки цьому освітній процес швидко збагачується новим досвідом, підходами, освітніми технологіями та методиками, які сприяють підвищенню якості навчання здобувачів освіти, сприяють їх пізнавальній активності. Відтак, знання нашої молоді стають конкурентоспроможними.

Мета роботи : обґрунтувати використання засобів інноваційного навчання у навчальній діяльності з метою розвитку пізнавальної активності здобувачів освіти. Відповідно до поставленої мети передбачено розв'язання таких завдань:

- висвітлити визначення інноваційних засобів навчання,
- сформулювати поняття «пізнавальна активність»,
- розглянути педагогічні технології,
- визначити сильні і слабкі сторони засобів інноваційного навчання,
- показати застосування засобів інноваційного навчання на заняттях української мови та літератури,
- узагальнити власний досвід роботи щодо розвитку пізнавальної активності здобувачів освіти засобами інноваційного навчання.

Важко уявити, які професії оберуть сьогоднішні учні після закінчення школи, хоча зрозуміло, які навички та знання їм знадобляться найбільше. Однак можна передбачити, що вміння бути активним, розвивати в собі пізнавальну активність, критично мислити буде актуальним для них усе життя. Отже, наразі основним завданням учнів можна вважати оволодіння цими вміннями.

2. Основна частина

2.1 Теоретичний розділ

На сучасному етапі розвитку освіти особливої актуальності набуває проблема розвитку пізнавальної активності здобувачів освіти, зокрема і на уроках української мови та літератури. Адже система освіти має забезпечити якісно новий рівень загальноосвітньої підготовки учнів. Аналіз теорії та практики навчання свідчить, що продуктивне навчання неможливе без пошуків шляхів розвитку пізнавальної активності учнів, оскільки діти мають не лише засвоїти певну суму знань, а й навчитися спостерігати, порівнювати, аналізувати, міркувати, застосовувати набуті знання на практиці. А цьому можуть сприяти інноваційні технології, що активізують пізнавальну діяльність.

Інноваційні технології швидко ввійшли в усі галузі нашого життя. В зв'язку з цим виникає нагальна потреба використання комп'ютерної техніки під час вивчення багатьох дисциплін шкільного курсу. Сьогодні інформація, подана в підручнику, перетворюється в застарілу ще під час видання підручника. Вивчення української мови та літератури з використанням інноваційних технологій, комп'ютерної техніки та найсвіжішої інформації, взятої з мережі Internet, - один із способів оптимізації та урізноманітнення освітнього процесу.

Чому сьогодні застосування гаджетів у освітньому процесі вважають інновацією?

Під інноваціями в широкому змісті розуміється використання нововведень у вигляді нових технологій, видів продукції і послуг, організаційно-технічних і соціально-економічних рішень виробничого, фінансового, комерційного, адміністративного або іншого характеру. Період часу від зародження нової ідеї, створення і поширення нововведення і до його використання прийнято називати життєвим циклом інновації. З

урахуванням послідовності проведення робіт життєвий цикл інновації розглядається як інноваційний процес. Саме використання персонального гаджету, точніше можливостей інтернет-платформ, в освітньому процесі і є новою технологією в навчанні.

Інноваційні технології підвищують ефективність сприймання здобувачами освіти навчального матеріалу, урізноманітнюють їхню навчальну діяльність, вносять елемент цікавості, спрямовані на формування в учнів потреби в знаннях, сприяють розвитку пізнавальних сил і можливостей учнів.

Наразі застосування інноваційних технологій обумовлюється і зміною пріоритетів загальної середньої освіти, характерною рисою яких є посилена увага до засвоєння особистістю конкретних навчальних результатів – знань, умінь, навичок, формування ставлення, досвіду особистісної діяльності, рівень засвоєння яких дає змогу діяти адекватно в певних життєвих ситуаціях. Це зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке спрямовується на розвиток конкретних цінностей і життєво необхідних знань та умінь учнів. А її найважливішим результатом є ключові та предметні компетентності.

Проблема розвитку пізнавальної активності була в полі зору багатьох науковців, які вивчали різні її аспекти. Досліджували це питання спеціалісти в галузі психології та педагогіки: В. Сухомлинський, Л. Аристова, Т. Шамова, Г. Щукіна, В. Лозова, Ш. Амонашвілі та інші. У сучасних дослідженнях О. Савченко, В. Киричука, С. Огірка, Н. Пастернак, А. Каніщенко та інших науковців теж висвітлюється проблема розвитку пізнавальної активності учнів. Окремі вчені розвиток пізнавальної активності вбачали в «проблемності навчання», а тому вивчали і це питання, зокрема такі вчені: Н. Дайрі, О. Матюшкін, М. Махмутов та інші. А питання використання гри в навчальному процесі досліджували наступні науковці:

Я. Коменський, А. Макаренко, Ж-Ж. Руссо, Ж. Піаже, К. Ушинський,

О. Запорожець, Л. Виготський, О. Леонтьєв, П. Гальперін та інші.

Сьогодні важливо організувати таке навчання, яке б забезпечувало залучення школярів у процес активного самостійного пошуку й «відкриття» нових знань.

Дослідницький пошук матеріалу може стати основою для розвитку пізнавальної активності здобувачів освіти. Адже результат запланованої діяльності повинен мати практичну, теоретичну, пізнавальну значимість для самого учня. Головною складовою дослідження є самостійність учня. Дуже важливою також є структуризація змістовної частини із зазначенням поетапних результатів. Послідовність дослідження можна окреслити таким рядом: визначення проблеми (визначення завдань, які впливають із дослідження) — висунення гіпотези вирішення завдань -обговорення методів дослідження — оформлення кінцевих результатів — аналіз одержаних даних — підсумки — коригування — висновки.

Учитель же повинен уміти організовувати і проводити дискусії, не нав'язуючи своєї точки зору, не пригнічуючи учнів своїм авторитетом.

Гра, як свідчить теорія та практика, є найприроднішою та найпривабливішою діяльністю для учнів будь-якого віку, що дарує радість, а в той же час є важливим засобом творчого пізнання. Використання проблемних завдань і гри сприяє активній розумовій діяльності учнів, залученню їх до пошуку, здогадів, міркування тощо.

Великий інтерес в учнів викликають яскраві малюнки до теми, відеокліпи та голосовий супровід, що сприяє більш активному сприйняттю матеріалу під час обговорення теми. Учень комфортніше і розкутіше відчуває себе під час проведення нетрадиційного уроку.

Не менш цікавою для здобувачів освіти стане і проєктна технологія. Чи можна поставити під сумнів користь проєктної технології, якщо під час її застосування діти вчаться самостійно здобувати знання і використовувати їх

для вирішення нових пізнавальних і практичних завдань? Здобувачі освіти набувають комунікативні навички та вміння, працюючи в різноманітних групах та виконуючи різні соціальні ролі (лідер, виконавець, посередник тощо), ознайомляються з різними думками щодо однієї проблеми. Особливо цінним стимулом діяльності є те, що проєктне навчання не порушує принципу невимушеності, у міру виконання роботи зростає ступінь захопленості нею. Діти вчаться на власному досвіді й досвіді своїх товаришів, бачать результат своєї власної праці. Який би різновид проєктної технології не застосував учитель — чи то груповий, чи то парний, чи то індивідуальний, він обов'язково переконається в її спроможності одержати успішний педагогічний результат. Проєкти учнів різноманітні за формою, змістом. Це групові й індивідуальні роботи, інтегровані й монопроєкти. Результатом діяльності учнів можуть стати:

- колективні колажі
- дорожня карта літературним твором
- брошури - збірки творів, авторами яких є самі учні
- театралізовані вистави, сценарії яких написані самими учнями
- проєкти та їх захист;
- відеофільми, задумані й зняті учнями
- фотопроєкти
- сценарії до створених фільмів
- рукописні збірки різної тематики з ілюстраціями

Науковці стверджують, що методи, які спонукають учнів до активної роботи, до пошуку, викликають у них позитивні емоції. Це надзвичайно сильна й витончена зброя, за допомогою якої впливають на людину. Емоційно забарвлений матеріал запам'ятовується міцніше й швидше. Іноді в навчальному процесі виникає негативна емоційна напруженість, яка створюється із-за значних труднощів у навчанні, нелюбові до вчителя та його дисципліни. Такий емоційний стан породжує погіршення пам'яті, уваги,

працездатності, небажання вчитися. Спілкування вчителя з учнями має знімати такі емоції, викликати радість осягнення, жадобу діяльності. Учитель має потурбуватися про те, щоб освітній процес стимулювався емоційно. Перед повідомленням нової інформації на уроці потрібно викликати в учнів відповідні емоції. Тільки ті факти запам'ятовуються швидко й міцно, що пов'язані з емоціями. А знання, що пройшли через почуття, прищеплюються легко, надовго. Знання, здобуті іншим способом, без активної роботи чуттєвої сфери, – мертві [3, с. 141].

2.2 Практичний розділ

Ефективними в процесі вивчення української мови та літератури з точки зору розвитку пізнавальної активності здобувачів освіти є інноваційні дидактичні ігри з використанням новітніх інтернет-ресурсів, елементи цікавої граматики; вправи, що стимулюють до пошуку, до спостереження над фактами мови, над виразністю; самостійне складання вправ; завдання творчого характеру; лінгвістичні задачі, шаради, ребуси; елементи змагання, проблемно-пошукові завдання; нестандартні уроки.

Також варто систематично використовувати частково-пошуковий метод, евристичну бесіду, метод проблемного викладу матеріалу, дослідницький; а також застосовувати на уроках такі ефективні прийоми: моделювання, конструювання, аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, систематизація, класифікація, різні види розборів; проводити уроки у формі гри, змагання, казки, інтегровані заняття.

Аналіз практики свідчить, що під час мовних ігор панує не лише емоційне, а й інтелектуальне збудження, що, без сумніву, позитивно позначається на засвоєнні матеріалу, а також на формуванні інтересу до уроків. А використання вправ із елементами гри, створення ситуацій роздумів, здогадів, використання проблемних питань і завдань сприяє розвитку пізнавальної активності.

Для того, щоб учень сприймав знання як дійсно необхідні, особистісно важливі – необхідна проблема, що виділяється з реального життя, знайома і значуща для дитини, для вирішення якої їй необхідно застосувати уже отриманні знання і навички, а також і нові, які ще доведеться набути.

«Вирішити проблему» - означає застосувати в даному випадку необхідні знання і навички із різних галузей життя, отримавши реальний і суттєвий результат.

Одним із цікавих для дітей видом діяльності є квест, чому б не запропонувати фотоквест, наприклад, рідним краєм. Цю роботу можна організувати як при проведенні очного уроку, так і при дистанційному навчанні та змішаних формах організації освітнього процесу. Квест можна проводити для учнів різних вікових категорій, на уроках мови і літератури.

ФОТОКВЕСТ

на різні орфограми

Опис

Фотоквест підійде для уроків української мови для учнів 8-11 класів, факультативів гуманітарного спрямування. Містить 15 цікавих і нескладних завдань, допомагає здобувачам освіти пізнавати рідний край та розвивати навички логічного мислення, креативності та грамотного мовлення. У змісті завдань прослідковуються міжпредметні зв'язки.

Учням необхідно зробити фотофіксацію місць відповідно до завдань та підготувати інформативні повідомлення за визначеною темою. Роботу можна виконувати індивідуально, групою, колективно. Час на виконання роботи здобувачі освіти розплановують самостійно, але вчитель визначає кінцеву дату. Порядок виконання завдань здобувачі освіти визначають самостійно, але роботу оформлюють за визначеним порядком. Завдання можуть бути і поділені вчителем на декілька уроків.

Результатом роботи повинні стати презентаційні матеріали у вигляді фото та тематичні матеріали, оформлені за вибором учня (усне повідомлення,

реферат, презентація, відеоролик тощо). Презентаційні матеріали можуть представлені частинами (на декількох уроках).

Під час виконання роботи та під час її презентації повторюються правила:

- правопис м'якого знака
- правопис власних назв
- правопис прикладок
- вживання апострофа
- правопис абревіатур
- правопис слів іншомовного походження

Завдання

- 1. Знайдіть назву вулиці, в написанні якої використано м'який знак. Підготуйте інформацію про цю вулицю.**
(вулиця Ушинського, вулиця Донецька)
- 2. Знайдіть серед найближчих до школи споруд, підприємств, організацій назву, що відповідає правилу правопису прикладки. Підготуйте інформацію про знайдену споруду, підприємство, організацію.**
(розважальний центр «Ультрамарин»)
- 3. Знайдіть вивіску, оголошення, у яких допущено орфографічну помилку. Прокоментуйте правильне написання.**
- 4. Знайдіть пам'ятну плиту, встановлену на честь генерального конструктора підприємства, автора транспортної авіації, авіаконструктора. Підготуйте коротке повідомлення про цю людину.**
(Олег Антонов)
- 5. Знайдіть вивіску, оголошення, у яких допущено пунктуаційну помилку. Прокоментуйте правильне вживання розділового знаку.**
- 6. Знайдіть пам'ятник, встановлений на честь учителя, письменника, правознавця, автора підручника для початкової школи. Підготуйте**

- коротке повідомлення про цей пам'ятник або людину, на честь якої його встановлено.**
(Костянтин Ушинський)
- 7. Знайдіть аббревіатуру.**
(НАУ)
- 8. Знайдіть власну назву з апострофом. Підготуйте коротке повідомлення про це місце.**
(Солом'янська площа)
- 9. Знайдіть назву присвячену не одній особі, а декільком. Підготуйте коротке повідомлення про цих людей.**
(вулиця Сім'ї Ідзиковських)
- 10. Знайдіть вивіску зі словами іншомовного походження. Прокоментуйте, що таке слова іншомовного походження, і підберіть відповідники власне українських слів.**
- 11. Знайдіть вивіску із власне українськими словами.**

(кафе «Мрія»)
- 12. Знайдіть вивіску з числівниками.**
(вулиця Трьохсвятительська)
- 13. Знайдіть назву на честь іншої країни. Підготуйте коротке повідомлення про країну.**
(вулиця Єреванська)
- 14. Знайдіть назву на честь науковця, фізика, ім'я якого стоїть на одному щаблі із Вільгельмом Рентгеном. Підготуйте цікаві факти про цю людину.**
(вулиця Івана Пулюя)
- 15. Знайдіть назву пов'язану із засновником вертольота. Підготуйте цікаві факти про цю людину.**
(Ігор Сікорський, аеропорт «Київ»)

Інноваційні технології відкривають світ нових можливостей для вчителя і здобувачів освіти. Тож я розробила вправи «Швидкий інтернет», їх можна використовувати для дітей різного віку і під час різних етапів уроку.

ШВИДКИЙ ІНТЕРНЕТ

Опис

Швидкий інтернет – це символічна назва, підібрана до низки завдань, які передбачають оперативне реагування на поставлене завдання. Ці завдання підійдуть для уроків української мови для учнів 5-11 класів, факультативів і гуртків гуманітарного спрямування. Завдання можна використовувати і при проведенні уроків на свіжому повітрі.

Цікаві і різної складності завдання допоможуть здобувачам освіти розвивати логічне і оперативне мислення, критичне мислення, грамотне мовлення, навички синхронного перекладу.

У змісті завдань прослідковуються міжпредметні зв'язки.

Роботу можна виконувати індивідуально, групою. Час на виконання роботи здобувачами освіти визначає вчитель.

Результатом роботи повинні стати переклад текстів, підбір слів з найбільшою кількістю букв української мови.

Матеріали

- 1. Необхідно розглянути малюнок, зробити переклад фрази, доповнити її розповіддю або власними роздумами.**

КРАСОТОЙ ПРИРОДЫ
МОЖНО ЛЮБОВАТЬСЯ
СУТКАМИ НА ПРОЛЁТ

БОЛОТО
ПРЕДВЫБОРНЫХ
ОБЕЩАНИЙ

Я ВСЕГДА ИЩУ В ЛЮДЯХ
ТОЛЬКО ХОРОШЕЕ.
ПЛОХОЕ ОНИ САМИ ПОКАЖУТ.

© Владимир Высоцкий

СИЛЬНЫЙ НЕ ТОТ,
КТО МОЖЕТ ПОЛОЖИТЬ
НА ЛОПАТКИ
ОДНИМ ВЗГЛЯДОМ,
А ТОТ, КТО ОДНОЙ УЛЫБКОЙ
СПОСОБЕН ПОДНЯТЬ
С КОЛЕН.

Жюльет Бинош

ОБИДЫ ВООБЩЕ НЕ СЛЕДУЕТ КОПИТЬ.
НЕ БОЛЬШОЕ, КАК ГОВОРИТСЯ,
БОГАТСТВО.

Евгений Леонов

*Ощущение
голода длится
дольше, чем сама
голодовка....*

ДАЖЕ ПОСЛЕ НЕБОЛЬШОЙ
УЛЫБКИ В ОРГАНИЗМЕ
ОБЯЗАТЕЛЬНО ДОХНЕТ
ОДИН МАЛЕНЬКИЙ МИКРОБ.

Юрий Никулин

Не воспитывай детей все
равно они будут похожи на
тебя. Воспитывай себя.

Английская пословица

З ЧАСА НОЧИ, ЗВОНИТ
ТЕЛЕФОН... ЗЛАЯ БЕРУ ТРУБКУ,
А ТАМ ШЕПОТ СЫНА:
„МАААААМ, ПРИНЕСИ
ПОПИТЬ, А ТО У МЕНЯ КОШКА
В НОГАХ СПИТ, БУДИТЬ ЖАЛКО

2. Гра. Підібрати слова, які мають різну кількість букв, але так, щоб кожне наступне слово було на одну букву більше (менше) попереднього.

Найбільше слово може запропонувати вчитель, щоб діти утворювали менші. Перемагає той, хто утворить всі слова, і серед них буде з найбільшою кількістю слів. Завдання можна ускладнити -- підбором слів на одну букву.

1 я

2 ти

3 сон

4 тиша

5 п'ятак

6 середа

7 грибник

8 телескоп

9 негаразди

10 можливість

11 редагування

12 вісімнадцять

- 13 монастирський
- 14 функціональний
- 15 життєдіяльність
- 16 автокредитування
- 17 безтемпераментний
- 18 важкоформалізований

3. Гра «Телепортація».

Одному учневі з класу пропонується переглянути в навушниках коротенький відеоролик. У відеоролику може бути використано діалог, опис природи, споруди, висвітлено соціальні питання. Той учень, який переглянув відео, має ще одному здобувачу освіти донести інформацію, яка була висвітлена в ролику, далі ланцюжком ще декільком учням. Після останнього учня клас переглядає відеоролик і оцінює правильність передачі змісту. Ще однією умовою є те, що кожному учневі для передачі інформації надається 20-30 секунд. Хоча умови гри можуть варіюватися.

Посилання на відеоролики:

<https://youtu.be/MsCPAsjYL9w> (соціальний ролик про батьків і дітей)

<https://youtu.be/Zsw-PjUUfDQ> (про коронавірус)

https://youtu.be/aa_gLtxX34E (легенда про калину)

<https://youtu.be/0Mjay7YYGPk> (про гончарне мистецтво)

<https://youtu.be/91OM9aZLxyg> (соціальний ролик про сортування сміття)

<https://youtu.be/CNOHOiFRU3k> (соціальний ролик про толерантність)

До уроків і мови, і літератури у нагоді може стати літературна співанка, це назва умовна, придумана мною. Завдання допомагає розвивати пізнавальну активність учнів і сприяє розвитку позитивного емоційного сприйняття навчального матеріалу уроку в цілому.

ЛІТЕРАТУРНА СПІВАНКА

Опис

Літературна співанка підійде як для уроків української літератури, так і для уроків української мови для учнів 5-11 класів, факультативів і гуртків гуманітарного спрямування. Містить рими слів для цікавих і нескладних завдань, допомагає здобувачам освіти розвивати навички римування, написання власних віршованих творів, логічного мислення, креативності та грамотного мовлення. У змісті завдань прослідковуються міжпредметні зв'язки. До створених власних поезій можна пропонувати і інші завдання, зокрема: спробувати написати музику або підібрати мелодію, створити малюнок або композицію, розіграти за ролями тощо. Може бути оформлений цілий проєкт. Одночасно з виконанням творчої роботи, за потреби, повторюється теоретичний матеріал (види римування, художні засоби, жанри, віршований розмір тощо).

Учням необхідно за підібраними римами написати власну поезію, це може бути як строфа, так і більш об'ємний зразок. Роботу можна виконувати індивідуально, групою. Здобувачам освіти можна давати як однакові рими, так і різні. Час на виконання роботи здобувачами освіти визначає вчитель.

Результатом роботи повинні стати вірші здобувачів освіти. Завдання можна ускладнювати, визначаючи для учнів жанр, тему, настрій поезії тощо.

Роботи можуть бути зачитані під час уроку, може бути оформлений відеоролик, розробки можуть бути використані при проведенні літературних вечорів, конкурсах, позакласних заходах.

Матеріал для римування

1. Київ

мій

мріяв

твій

2. світ

заповіт

нашу

вашу

3. життя
пороги
шиття
дороги
4. ненька
раненько
одчиняє
проживає
5. вітри
кісток
догори
пелюсток
6. очі
ночі
дні
чудні
7. серцебиття
рук
життя
мук
8. рана
земля
тирана
петля
9. берегах
полях
почервонів
заяснів
10. гірко
зірка
сум
дум
11. доброти
обійти
обманути
зачерпнути

12. краси
диво
ліси
незрадливо

13. народ
висот
землі
шпилі

14. кругом
Дніпром
солов'я
моя

15. роса
небеса
дочок
свічок

3. Висновки

Процес навчання потребує напруженої розумової роботи дитини і її власної активності у цьому процесі. Мало пояснити, розповісти, продемонструвати. Треба виявляти ще і пізнавальну активність для досягнення результату розумової діяльності. А це набуті знання, які можна застосувати у власному житті. І досягти цього можна за допомогою інноваційних технологій навчання.

Інноваційні технології – це і освітні технології, які націлені на придбання здобувачами освіти знань у тісному зв'язку з реальною життєвою практикою. Основним змістом технологій є стимулювання інтересу здобувачів освіти до нових знань, до пізнання особистого творчого потенціалу.

На уроках української мови та літератури, в позаурочний час використання інноваційних технологій реалізується через самостійну діяльність учнів, що супроводжується гнучким керівництвом учителя. Ця робота спрямована на розв'язання творчої, дослідницької, особисто або соціально значущої проблеми й на отримання конкретного результату.

Результатом застосування інноваційних технологій є активізація інтелектуальної й емоційної складової особистості учня, розвиток таких рис характеру, як цілеспрямованість, наполегливість, відповідальність, комунікативність та креативність.

Інноваційні технології сприяють розвитку творчого потенціалу дитини, його світогляду, самостійності, самоорганізації й відкривають перед нею можливості самореалізації, підвищують мотивацію для отримання знань, сприяють розвитку її інтелектуальних здібностей. Активізується дослідницька робота, якщо правильно вибраний об'єкт роботи. Отриманий матеріал опрацьовується, фіксується, обробляється, перевіряється, систематизується. Таким чином, вирішується теоретичне, наукове та практичне розв'язання проблеми.

Учні набувають досвіду вирішення реальних проблем, які проєктують у навчанні, з огляду на майбутнє самостійне життя.

Однак не можна стверджувати, що застосування інноваційних технологій допоможе вирішенню всіх проблем навчання і відразу виявить однакову пізнавальну активність учнів. Адже в роботі існують труднощі та перешкоди: не всі учні мають сучасні гаджети, на підготовку до роботи витрачається багато часу (значні моральні та інтелектуальні зусилля). Крім того, надмірне захоплення інноваційними технологіями і їх спрямованістю у навчанні може привести до зниження загального теоретичного рівня учнів.

Завдання сучасної школи — розвивати кожну дитину як неповторну індивідуальність. З огляду на це велике значення має формування в учнів творчого потенціалу, прагнення до самостійної пізнавальної діяльності, потреба ставити і вирішувати нові проблеми.

4. Список використаних джерел

1. Выготский Л. С. Педагогическая психология / Под ред. В. В. Давыдова. – М.: Педагогика, 1991. – 980 с.
2. Данилова Л. Розвивати пізнавальну активність учнів / Л. Данилова // Рідна школа. – 2002. – № 6. – С. 18-20.
3. Ігнатова В. Розвиток пізнавальної активності учнів. Режим доступу: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/pedagogics/article/view/6283>
4. Освітні технології: навч.-метод. посібн. / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін.; за ред. О. М. Пехоти. – К.: Видавництво А.С.К., 2003. – 255 с.
5. Пізнавальна активність як психолінгвістична проблема. Режим доступу: <http://www.educationua.net/silovs-855-1.html>
6. Форостюк Т.В. Розвиток пізнавальної активності молодших школярів на уроках української мови засобами проблемних завдань і дидактичної гри // «Молодий вчений» - 2017. - № 4 (44) – С.37-41.